

מב. כי נח נפשיה דרב אזלו תלמידיה בתריה, כי הדרי אמרי: ניזול וניכול לחמא אנהר דנק. בתר דכריכו יתבי וקא מבעיא להו: הסבו דוקא תנן אבל ישבו לא, או דלמא כיון דאמרי ניזיל וניכול ריפתא בדוכתא פלניתא, כי הסבו דמי, לא הוי בידייהו כו'. באמת הקיבוץ על האכילה הוא מגונה אצל המשכילים, כי לפי הדעה הפילוסופית יכיר האדם את צד הבהמי שבו רק כמוכרח להשתמש בו והוא חרפתו, והאריך בזה הרמב"ם כמו"נ ח"ג¹. אמנם כ"ז הוא כשלא יעלה במעלות הקודש להיות משתמש בהנאותיו הבהמיות לשם תכלית אנושית מעולה, אבל בהיותו לוקח את ההנאות הללו מצד הסכמת השכל, הרי הן משובחות והקיבוץ עליהן ראוי ומפואר, ויוצא ממנו שבחו של מקום ב"ה. והנה ישנן ב' מעלות באופן השימוש של ההנאות החושיות לצד הטוב. יש מי שהוא כבר יצא משיעבוד התאוות החומריות והרי הוא בן חורין, שאין החומריות שולטת בו כלל, וכל נטיותיו הן רק לצד מעלת השלימות, כי הוא גבור בחכמה ודעת את ד'. ועל קדושי עליון כיוצא באלה, אין ספק שאכילתם היא מדה נעלה, וקיבוצם הוא שולחן אשר

לפני האלהים². ויש מדה קטנה מזו, שאם שההסכם בדעת הוא להשתמש בחושים כפי מדת השכל, מ"מ לא ימלט שעצם הטבע לא נשתנה ויש בפנימיות הנפש ג"כ שליטה של עבדות לצד ההנאה החושית. וכאן יש מקום לשאול, אם הקיבוץ במי שהוא במעמד כזה באכילה הוא משובח, די"ל כיון שהוא עכ"פ מתחזק במעלות שכליות הרי אכילתו ג"כ נחשבת לדבר מעולה, או דלמא כל זמן שלא יצא לחירות מתאותיו עוד האכילה משפילתו, שמחזקת כח התאוה ואינה באה כ"א בתור הכרח. להורות על הדעה הזאת בכללה באה ההלכה של החיוב לזמן, שהוא מורה שיש יתרון בקיבוץ על האכילה, בהסבה. ההסבה היא דרך חירות³, ואין לך בן חורין אלא מי שעוסק בת"ת⁴. והכונה, הבן חורין מעבדות התאוות שלבו ברשותו⁵ להיות נמשך אחרי השכל הצדק והיושר, הכל כתורה וכמצוה, לאיש כזה יאתה הסבה בשעת אכילתו, שהיא עת התגברות השיעבוד הבהמי. וראו התלמידים השלמים, שעכשיו בהיותם אבלים על רבם הגדול, ראוי שירגישו שאין מושג החירות הגמור ראוי להם, בהיותם חסרים המדריך הגדול שבאורו ראו אור. וכבר כתבו החכמים שהחירות האמיתית היא השיעבוד למי שראוי להשתעבד, ולהיפוך, הפקעת השיעבוד ממי שאליו יאתה היא העבדות. ע"כ אם כל מלאכות שעבד עושה לרבו תלמיד עושה לרבו⁶, ובהחסר להם רבם הופקעה עבדותם, באו להכיר כי הם בזה מכירים חסרון חירותם, ובייחוד בהיות החירות העליונה הזאת היא מתנת אלקים לבחיריו שבאה מכח הקדושה שבנפש. וכבר העיר החסיד במס"י⁷ שהקדושה היא מתנה בסופה, ובודאי היא מצויה ביותר בקרבת איש אלקים קדוש ד' כרב ופועלת ג"כ על תלמידי

הקרובים אליו. ע"כ נתנו אות על הגרעון הזה ולא הסבו כדרכם תמיד. אמנם קבעו מקום, קביעות המקום מורה על התישבות השכל והסכמתו, להורות עכ"פ שאין אכילתם מהמשכה בהמית חלילה, כ"א מהסכמה שכלית שהיא מדרגה למעלת החירות של הסבה. ע"כ הסתפקו אם בכיו"ב ראוי לזמן, מפני שעכ"פ יש בזה הכנה אל התכלית המעולה, או דילמא כ"ז שלא באו למדת החירות יש בהתחברות האכילה ג"כ חלקים מצד החרפה הבהמית שמתעוררת כ"ז שלא בא האדם למדת הקדושה הגמורה, ע"כ "לא הוה בידייהו".

(עין אור הרכות ס"ק י')

כ"ה סיון תרצ"ב
אזהרה גדולה

לאחר ההתראה שהתרינו בחברת תנובה ירושלם שלא תקבל למכירה את החלב מתל עדשים שמחללים שבת בפרהסיא בתעשית החלב, ולא מכפר יחזקאל שתושביה אוכלים וסובאים טריפות וחלב בפרהסיא, ומכשילים גם את המשקים שבסביבם בחלב וטריפות, וחברת תנובה ירושלם מסרבת לכל ההתראות האלו ומוסיפה לקבל למכירה את החלב מהמשקים ההם, לכן אנו מודיעים בזה לכל תושבי עיה"ק שאסור לכל בר ישראל לקנות חלב, גבינה, חמאה ושאר תוצרת החלב מחברת תנובה ירושלם, עד שישמעו לקול התורה שלא לקבל שום תוצרת חלב מהמקומות הללו עד שיקבלנו עליהם להתנהג כדתוה"ק, ויתנו ע"ז ערובה בטוחה לפי ראות עיני בי"ד. וכל אחד יזהיר את בני ביתו שלא יכשלו ח"ו.

כ"ג לחדש סיון תרצ"א

לכבוד הנהלת קרן הקיימת לישראל, ירושלים.
א.מ.ג. [=אדונים מאד נכבדים],

הננו מתכבדים בזה להודיע לכה"ר את החלטתינו בדבר הפרצה של חלול שבת האיזומה, שהיא עוכרת את כבוד האומה כולה וכל קדשיה, שבאה על ידי כדור רגל שמשחקים הצעירים בשבת קדש בכל כך פומביות לעיני כל ישראל ולעיני העמים כולם, השוחקים על משבתנו¹⁸. ובש"ק העבר יצא הדבר בירושלים מחוץ לכל השורות של נימוס ותרבות, נוסף על חלול הקודש הנורא. על כן הסכמנו שהננו מוכרחים לעמוד נגד פרצה זו בכל התוקף. והננו בזה דורשים ממע"כ שיתנו פקודה לכל הצעירים הנושאים משרה אצלכם, שאם ישתתפו במשחק כדור הרגל בשבת ויו"ט, יהיו מפטרים ממשרתם. החובה הזאת הננו מטילים עם [=על] כבודם כדי שלא יבוא הדברים למדרגה כזו שנהיה מוכרחים לצאת נגד אלה שיש בידם למחות [=ואינם מוחים, כלומר הקק"ל עצמם], ולהסיר מאתנו את העלבון הגדול הזה והתוצאות אשר תוכלנה לצאת מזה לעניני הישוב היקר לכולנו. האחריות מוטלת על כבודם.

ברגשי כבוד,
הנשיא - הצב"י יעקב מאיר ס"ט
הנשיא - הק' אברהם יצחק ה"ק

(לפניות שודט י"א 97-9)